

A Balatonföldvári Többcélú Kistérségi Társulás Bűnmegelőzési stratégiája

Balatonföldvár, 2006. július

1. Bevezetés

A rendszerváltást követően Magyarországon robbanásszerűen megnövekedett a bűnözés. A bűncselekmények többsége vagyon és a személyi biztonságot sértő, s az életminőséget kedvezőtlenül befolyásolja. Ezt a folyamatot nem követte a társadalmi és az egyéni önvédelmi mechanizmusok kialakulása. A jó közbiztonság nem valósítható meg a bűnüldözés és a büntető igazságszolgáltatás hagyományos rendszerében. Szükségszerűvé vált egy olyan bűnmegelőzési program kidolgozása, amely a társadalom önvédelmi képességét fokozza. Így született meg a Társadalmi Bűnmegelőzés Nemzeti Stratégiája 2003-ban, melyet az Országgyűlés határozattá emelt (115/2003. OGY. Határozat).

A bűnözés társadalmi okokra vezethető vissza, tehát a válasznak is társadalminak kell lennie. Az adott földrajzi területeken más-más mutatnak az elkövetett bűncselekmények. Így a helyben keletkezett problémákra helyi válaszokat kell keresni, s helyben kell megoldani. Ehhez szükséges az okokat, az elkövetéshez vezető folyamatokat megismerni, feltérképezni.

A közbiztonság mindenki számára fontos. A szubjektív biztonságérzet mellett meghatározó tényező a gazdasági életben is – letelepedés, beruházás, idegenforgalom.

A bűnmegelőzés célja:

- A bűnalkalmak csökkentése,
- Bűnismétlés megakadályozása,
- Elkövetővé vagy áldozattá válás megakadályozása,
- Növelni a közösségi és egyéni biztonságot,

Mindez csak akkor valósulhat meg, ha a bűnüldözés és igazságszolgáltatás hagyományos rendszeréhez kapcsolódnak az önkormányzatok, a társadalmi és civil szervezetek, cégek és az állampolgárok.

Az önkormányzatok közbiztonságról való gondoskodás feladatait az 1990. évi LXV. tv. 8. § (1) határozza meg. A közbiztonság a közrend, az élet és vagyonbiztonság megvalósulása valamennyiünk célja, amelyben aktívan, céltudatosan, összehangoltan kell közreműködnünk. A

kistérségi társulás a bűnmegelőzési feladatok hatékony koordinációját, tevékenységét fogja össze és segíti.

2. Helyzetelemzés

2.1. Lakosság és település szerkezet:

Sorsz.	Település megnevezése	*Állandó népesség (fő) (2005. 01. 01.)	A 64/2004. Korm. rendelet alapján a vidékfejlesztési besorolása miatt kedvezményezett kistérség települése ¹	KSH Kistérség neve	Megye
1	2	3	4	5	6
1.	Balatonföldvár város	2235 fő	*	Balatonföldvári Kistérség	Somogy
2.	Balatonszárszó nagyközség	2171 fő	*	Balatonföldvári Kistérség	Somogy
3.	Balatonszemes község	1841 fő	*	Balatonföldvári Kistérség	Somogy
4.	Balatonőszöd község	542 fő	*	Balatonföldvári Kistérség	Somogy
5.	Bálványos község	601 fő	*	Balatonföldvári Kistérség	Somogy
6.	Kereki község	572 fő	*	Balatonföldvári Kistérség	Somogy
7.	Köröshegy község	1474 fő	*	Balatonföldvári Kistérség	Somogy
8.	Kötcse község	550 fő	*	Balatonföldvári Kistérség	Somogy
9.	Nagycsepely község	397 fő	*	Balatonföldvári Kistérség	Somogy
10.	Pusztaszemes község	411 fő	*	Balatonföldvári Kistérség	Somogy
11.	Szántód község	601 fő	*	Balatonföldvári Kistérség	Somogy
12.	Szólád község	638 fő	*	Balatonföldvári Kistérség	Somogy
13.	Teleki község	232 fő	*	Balatonföldvári Kistérség	Somogy
Együtt:	13	12 265 fő	*13		

2.2. Foglalkoztatás:

A Somogy Megyei Munkaügyi Központ elemzése szerint 2005. januárjában a kistérség településeit az alábbi regisztrált munkanélküliségi mutatók jellemezték:

Település	Regisztrált munkanélküliek száma (Fő)	Munkaképes korú népesség (fő)	Területi mutató %
Balatonföldvár	69	1461	4,72
Balatonszárszó	92	1393	6,6
Balatonszemes	73	1117	6,54
Balatonőszöd	24	330	7,27
Bálványos	65	356	18,26
Kereki	53	361	14,68
Kőröshegy	98	981	9,99
Kötcse	45	328	13,72
Nagycepely	31	230	13,48
Pusztaszemes	36	254	14,17
Szántód	15	387	3,88
Szólád	41	377	10,88
Teleki	19	129	14,73

2.3. Turizmus

Település	Férőhely	Vendég		Vendégéjszaka	
		Összesen:	Ebből külföldi	Összesen:	Ebből külföldiek
Balatonföldvár	8 118	32 588	13 816	128 415	71 032
Balatonszárszó	5 710	6 367	2 015	40 088	20 247
Balatonszemes	7 182	26 359	5 574	108 218	36 311
Balatonőszöd	339	2 239	154	5 077	909
Kőröshegy	1 108	1 323	553	6 987	4 045
Kötcse	30	7	7	136	136
Szántód	3 800	10 887	4 318	53 652	26 994
Szólád	108	17	15	202	172
Teleki	-	6	-	44	-
Összesen:	26 395	79 793	26 452	342 819	159 846

Forrás: Somogy Megyei Statisztikai Évkönyv, 2004.

Összességében megállapítható, hogy a kistérség települései a Balaton partján közvetlenül vagy attól távolabb helyezkednek el. A korfát tekintve magas a nyugdíjasok száma. A villatulajdonosok között is vannak, akik a fővárosból, vagy más településekről a Balaton partra költöznek, melynek két oka van – egyrészt a fiataloknak átadják a lakásaikat, másrészt kedvezőbb adófeltételekhez jutnak a balatoni ingatlanjaikban.

A foglalkoztatást tekintve a fő jövedelemforrás a turizmusból adódik. A nyári szezonban a településekről a balatoni forgalomhoz kapcsolódva vállalnak munkát. Problémát jelent, hogy ez nem egész évi munkaviszony. Jelenleg az autópálya-építés vesz fel jelentős munkaerőt. A munkavállalók döntő többsége alacsony képzettségű. A gazdasági szerkezetet tekintve a fő jövedelemforrás a turizmusból származik. A turizmus fejlődése a település fejlődését is eredményezi. A jelenlegi tendencia, az egyre kevesebb turista negatív irányba befolyásolja a település fejlődését. A térségbe látogató turisták szerkezete megváltozott az elmúlt években. A külföldről ide látogatók között növekedett azon fiatalok száma, akik a Balaton parton tombolják ki magukat, rendezavaró módon viselkednek.

3. Helyi bűnügyi statisztikák

Az alábbi táblázatok az elmúlt három év bűncselekményeinek alakulását mutatják:

2003. január - december

	Összes bcs.	Vagyoni ellen	Lopás	Bet. lopás	Személyi ellen	Közl.
Balatonföldvár	181	151	84	56	5	12
Kőröshegy	43	27	12	11	5	7
Kereki	6	2	2	-	2	2
Pusztaszemes	11	6	3	3	2	1
Bálványos	14	11	10	1	1	1
Balatonszárszó	152	126	53	61	1	5
Szólád	17	10	6	2	6	1
Kötcse	7	7	5	2	-	-
Nagycepely	3	3	1	-	-	-
Teleki	6	5	2	3	1	-
Balatonószöd	18	14	7	7	-	-
Balatonszemes	110	79	39	31	5	5
Szántód	78	56	29	24	1	7

2004. január - december

	Összes bcs.	Vagyoni ellen	Lopás	Bet. lopás	Személyi ellen	Közl.
Balatonföldvár	165	122	88	22	3	6
Kőröshegy	42	29	15	11	2	4
Kereki	9	7	4	3	-	-
Pusztaszemes	15	10	3	6	3	1
Bálványos	9	7	5	1	1	
Balatonszárszó	144	121	64	43	4	12
Szólád	19	10	4	3	1	-
Kötcse	14	10	6	3	2	-
Nagycepely	6	6	2	4	-	-
Teleki	11	6	2	3	3	2
Balatonőszöd	13	13	6	6	-	-
Balatonszemes	103	82	45	27	3	7
Szántód	81	58	41	17	1	5

A térség számadatait tekintve néhány országos adatot is érdemes áttekinteni. Magyarországon 1970 - 1998 közötti időszakban az ismertté vált bűncselekmények száma négyszeresére nőtt. A magyar közvéleményt ez a változás sokkolta. A 2002-es adatok alapján tízezer lakosra 410-450 bűncselekmény számmal az európai középmezőny alsó felében található. Dominál a vagyon elleni bűnözés. A vagyon elleni bűncselekményeken belül meghatározó az üzleti és üzemi lopás, a zsebtolvajlás, a betöréses lopás, a gépkocsi vagy a gépkocsiból történő lopás, valamint a rongálás. Az állampolgárok biztonságérzetét jelentősen befolyásolja, hogy az utóbbi években az ismertté vált bűncselekmények közel egyharmada közterületen történt. A vagyon elleni bűnözés körében igen magas a látencia. Fontos, hogy az állampolgárok a tudomásukra jutott bűncselekményeket jelezzék a hatóságnak.

1982 -től az ezredfordulóig négyszeresére emelkedett a betöréses lopások száma, bár a regisztrált adatok alapján a különféle biztonsági eszközök elterjedésének is köszönhetően csökkenést jeleznek (2000 -ben – 71 635, 2002 -ben – 58 740). A technikai védekezésre fordított beruházással az üzleti szféra nagyobb arányban él, mint a lakosság.

Az erőszakos bűncselekmények arányának emelkedése elmaradt a vagyon elleni bűnözés növekedésétől, de a százezer lakosra jutó bűncselekmények száma 47 % -kal emelkedett.

2005. január - december

	Összes bcs.	Vagyoni ellen	Lopás	Bet. lopás	Személyi ellen	Közl.
Balatonföldvár	188	156	94	47	8	21
Kőröshegy	57	50	27	15	-	3
Kereki	12	8	6	-	3	-
Pusztaszemes	8	7	1	6	-	1
Bálványos	13	7	3	4	1	1
Balatonszárszó	149	128	74	44	6	6
Szólád	16	12	6	-	-	-
Kötcese	15	11	7	4	1	2
Nagycepely	8	3	3	-	1	1
Teleki	16	14	8	5	1	1
Balatonőszöd	17	16	8	8	-	-
Balatonszemes	114	88	49	37	5	5
Szántód	65	55	42	9	-	5

A térség adatait áttekintve más-más helyzetben vannak a vízparti és a távolabbi települések. Míg egyik oldalon a nyári időszakban a strandi lopások, gépjárműfeltörések, lopások, besurranásos tolvajlás a magasabb, a kis településeken a pince feltörések, élelmiszerrel kapcsolatos lopások (füstölőből) száma magasabb.

A rablások száma világszerte növekszik. Különösen gyors az emelkedés üteme a „ fiatal demokráciákban ”. A rendszerváltás óta az 1990 -es évek végéig majdnem négyszeres volt az emelkedés.

Az alkohollal összefüggő és a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények száma is növekvő tendenciát mutat. Az erőszakos és garázda jellegű bűnözésben az alkohol szerepe jelentősen növekedett (1985 - 2002 között 42 % -kal emelkedett). A kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények körében nálunk ma még nem az előfordulás gyakorisága, hanem a növekedés ütemére és mértékére kell figyelni. A fiatalok körében egyre nagyobb mértékben terjed a cannabis - származékok (marihuána, hasis) és az amfetamin származékok (Speed, Extasy) kipróbálása, fogyasztása.

A statisztikai adatokat áttekintve a bűnelkövetők többsége továbbra is az alacsony iskolai végzettségűek, a rossz szociális körülmények között élők, a szakképzetlenek, a tartós munkaviszonnyal nem rendelkezők, vagy a munkanélküliek köréből kerülnek ki. A 2002 -ben regisztrált tettesek 38,8 % -a büntetett előéletű, 11,6 % -a visszaeső volt.

A fenti adatok a Társadalmi Bűnmegelőzés Nemzeti Stratégiájából kerületek kiemelésre.

4. Elvárások

Az önkormányzatokról szóló 1990. évi LXXV. tv. 8. § (1) értelmében a közbiztonsággal kapcsolatos feladataikat maguk határozzák meg. A lakossági igény, hogy minél több rendőr legyen az utcán. Az önkormányzatok is lehetőségükhöz mértén anyagi forrásokkal segítik a rendőrség munkáját.

Pl.: Körzeti megbízott számára lakás biztosítása, egyes feladatok finanszírozása.

A társadalmi bűnmegelőzés ettől több és szélesebb összefogást igényel. 1990 -től civil kezdeményezésként több településen megalakultak a polgárőrszervezetek: Balatonföldváron, Balatonszárszón, Szántódon, Kőröshegyen.

Megjelennek a személy és vagyonvédelmi vállalkozások is, melyek tevékenységét törvény szabályozza.

A Kormány is létrehozta érdekegyeztető, döntés-előkészítő és javaslattevő szervként az Országos Bűnmegelőzési Tanácsot (OBMT) 1995 -ben. 1998 -ban jött létre az Országos Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Közalapítvány. Hatáskörébe került az állami kárenyhítési feladatok ellátása. Az önvédelem fontosságát elismerve 1998 -ban a BM Társadalmi Kapcsolatok és Kommunikációs Irodáján belül létrejött az Áldozatvédelmi Iroda.

Az országos szervek működése során figyelembe vesszük az EU követelményeket és ajánlásokat.

Megyei szinten több mint tíz éve működik a Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Bizottság, mely ajánlásokat fogalmaz meg a Megyei Közgyűlés felé.

2000. augusztusától civil irodaként működött a Megyei Áldozatvédelmi Iroda Kaposváron, amely valamennyi bűncselekmény áldozatainak nyújtott segítséget, közreműködött az állami kárenyhítésben szükséges dokumentumok beszerzésében, továbbításában. 2006. januárjától az Áldozatvédelemi Törvény hatályba lépésével állami feladatként az Igazságügyi Minisztériumhoz tartozva a megyei kirendeltségen foglalkoznak az áldozatokkal.

A Társadalmi Bűnmegelőzés Nemzeti Stratégiája is olyan célkitűzések összessége, amelyekkel mérsékelni kell a bűncselekményeket előidéző okok hatását, csökkenteni kell a sértetté válás esélyt, növelni az egész közösség biztonságát, ezáltal javítani az életminőséget és egyben az emberi jogok védelmét. Meg kell találni a regionális, a kistérségi és a települési bűnözés kihívásaira a helybeli hatékony megoldásokat.

5. Előzmények a térségben

A települések polgárőr szervezetei hatékonyan segítik a közrendet, közbiztonságot. A polgárőrszervezetek jelentős támogatást kapnak a helyi önkormányzatoktól (irodahelység, gépkocsi, gépkocsi üzemeltetés, anyagi támogatás).

2001. nyarán Balatonföldváron indult először kísérleti jelleggel a szezonális Bűnmegelőzési és Áldozatvédelmi Centrum. A kísérlet pozitív tapasztalatait követően azóta is működik minden évben, ma már a Dél-Baltoni Szezonális Bűnmegelőzési Központként. Több baltoni település mellett Balatonföldvár mindig biztosít irodát. Működéséhez sokoldalú összefogásra van szükség. Szakmai irányítója a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya. Civil koordinátora a Somogy Megyei Bűnmegelőzési és Vagyonvédelmi Alapítvány. Sokoldalú összefogás szükséges a feladatok megvalósításához. A rendőri szervek munkája mellett szükséges a helyi önkormányzatok támogatása, a civil és vállalkozói szféra összefogása. Balatonföldvár Város Önkormányzata az indulás óta minden évben biztosítja a 6-8 fő diák és kísérőik számára a díjtalan szállás lehetőséget. A diákok a kaposvári Eötvös Loránd Műszaki Középiskola Közbiztonsági fakultációs osztály diákjai, akik szakmai gyakorlatként végzik tevékenységüket. Bűnmegelőzés (magyar, német, angol nyelvű) feliratú pólókban „ járőröztek ” a strandokon, az utcákon. Magyar, német, szükség szerint angol feliratú szórólapokat juttatnak el a lakossághoz, a nyaralókhoz, amennyiben felhívják a figyelmet az értékek megvédésére. Külön szórólapok készültek az ingatlan és gépjárművek védelmére. Felhívják a figyelmet az irodák elérhetőségére is, ahol tolmácsok segítik az ügyintézést. A bűnügyi mutatókat áttekintve az iroda működése óta 30-40 % -kal csökkent a strandlopások, illetve a besurranásos lopások száma. Lehetőség volt arra is, hogy a rendőrörsön külön panaszfelvevőt alkalmazva (nyugdíjas rendőrtiszt) foglalkozzon a külföldi sértettekkel. Megkönnyíti a munkát, hogy a rendőrség is biztosít tolmácsokat.

A strandokon több milliós beruházással értékmező székek kerültek elhelyezésre (Balatonföldvár, Balatonszemes, Balatonszárszó). A magaslesek kettős célt is szolgálnak, egyrészt a strandlopások megelőzését, másrészt az úszómesterek a fürdőzők biztonságát is figyelhetik Szántódon, Balatonföldváron, Balatonszárszón, Balatonszemesen.

Az eszközök a Somogy Megyei Bűnmegelőzési Alapítvány, valamint a Balatonföldvári Önkormányzat és a Többcélú Kistérségi Társulás tulajdonát képezik. Működtetésükben, állagmegóvásukban szerepet vállalnak a helyi önkormányzatok.

A nyári szezonális bűnmegelőzésben szükséges forrásokat jelentős pályázati forrásból lehetett biztosítani. Sikeres pályázatokat nyújtottunk be a Biztonságos Magyarországért

Közalapítványhoz, valamint a Belügyminisztérium Országos Bűnmegelőzési Központjához. A helyi forrásokat, az önrészt Balatonföldvár Város Önkormányzata és a Balatonföldvári Többcélú Kistérségi Társulás Biztosította. A nyári programok biztosítását is együttes erővel oldottuk meg (Kerékpáros triatlon verseny, Kőröshegyi Rally, Kereki Rally). A pályázati lehetőségek kihasználva a térség településein 2005 -ben elsősorban a fiatalokra figyelve kábítószert ellenes programot bonyolítottunk le. A „ Drogtalanul – gondtalanul ” kiállítás eljutott az általános iskolákba, a Művelődési Házakba, ahol előadások voltak a diákok, szülők, pedagógusok számára (Kőröshegy, Balatonföldvár, Balatonszárszó, Balatonszemes, Szántód).

A bűnmegelőzés lehetőségeit, feladatait, kapcsolatait dolgozták fel és hallgattak meg az előadásokat a térség intézményi gyermek és ifjúságvédelmi felelősei, a gyermekjóléti szolgálat munkatársai, a rendőrség bűnmegelőzési, ifjúságvédelmi referensei. Az idősek számára tartott előadásokon az áldozattá válás elkerülése volt a téma. A vízi rendészet munkatársai a vízi balesetek megelőzésében segítenek tájékoztatással, figyelemfelhívással, a tájékoztató anyagok eljuttatásával, melyek magyar - német nyelven készülnek.

A közlekedés biztonság területén a rendőri jelenlét mellett nagy segítséget ad a mozgó traffipax, valamint Kőröshegyen felállított kamerarendszer. A közlekedés biztonság területén további fejlődésre adhat lehetőséget a mozgó traffipax járatainak sűrítése a térség valamennyi településén. A polgárőrök funkciójára nagy szükség van. Munkájukat segíti a telepített kamerarendszer, amely felújításra kerül. A téli időszakban az elhagyott nyaralók megfigyelése, a járőrös elriasztja a betörőket.

A bűnmegelőzési tevékenységet segíti sajátos eszközeivel a helyi média. Kiemelkedő a Földvár TV tevékenysége, rendszeresen tájékoztat. A nyári időszakban kéthetente egyenes adásban biztosítanak lehetőséget egy - egy témakör bővebb kifejtésére. A felvett anyagot eljuttatják a térség településeire.

Balatonföldvár Város Képviselő-testülete 2003.12.11. napján hagyta jóvá a város Közbiztonsági és Bűnmegelőzési koncepcióját.

6. Lehetőségek elemzése (SWOT – analízis)

A SWOT angol rövidítés, mely feltárja az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket, veszélyeket. Segítségével feltárhatjuk a jelenlegi helyzet belső értékeit, hiányosságait, a külső, belső tényezőkben rejlő esélyeket.

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Működő polgárőr szervezetek • Több éve működő szezonális bűnmegelőzés • Kapcsolat rendszerek <ul style="list-style-type: none"> - Térségen kívül - Térségen belül • Bűnügyi statisztikák alapján a mérhetőség • Pályázati lehetőségek kihasználása • Média tájékoztatása a lakosság felé 	<ul style="list-style-type: none"> • Korlátozott közösségi, lakossági együttműködés • Szakemberek képzésének hiánya • A települések eltérő helyzete és igényei • Család, pedagógusok részéről ismerethiány a kábítószer-fogyasztásról • Rendszeres információs csatornák hiánya

Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • Képzések szervezése (Bűnmegelőzési Akadémia) • Bűnmegelőzési Közbiztonsági Bizottság létrehozása • Gyermekvédelmi rendszer hatékonyabb együttműködése • Prevenációs programok a gyermekek, és szülők számára • A települések igényeinek felmérése: <ul style="list-style-type: none"> - Az igényre épülő programok, lehetőségek kidolgozása - Saját erőforrás feltérképezése 	<ul style="list-style-type: none"> • Munkanélküliség növekedése • A Balaton idegenforgalmának csökkenése • Üdülőhelyek átstrukturálódása (buli turizmus) • Pályázati források csökkenése • Gyermekek nyári felügyeletének hiánya

7. Célok meghatározása:

Fő célkitűzés az életminőséget javító közbiztonság megteremtése, a bűnözés csökkentése. Az átfogó célkitűzést specifikus célok elérésével lehet megvalósítani. A bűnmegelőzés prioritásai, a beavatkozási területek és a feladatok megvalósulhatnak.

Helyi stratégiánk figyelembe veszi a Nemzeti Stratégia cél- és feladatrendszerét, de a helyi igények komplexitása alapján dolgozza ki és vizsgálja felül a térség lakosságának biztonságának megteremtéséhez szükséges feladatokat, s ehhez mozgatja a helyi erőforrásokat.

A stratégia megközelítésének három célterülete van:

- A lakosság, a polgárok mindennapi életében
- A bűnmegelőzéssel foglalkozó helyi társadalompolitika területén
- A bűnmegelőzésben aktív szerepet vállaló helyi és ágazati szereplők körében

A társadalmi bűnmegelőzés rendszere akkor teljes, ha a helyi és tágabb közösség is részt vállal benne, ha a célok elérése érdekében számítani lehet minden olyan személy és szervezet közreműködésére, amelyek a társadalom önvédelmi képességének javítása érdekében cselekedni tudnak és akarnak. Így különösen fontos az önkormányzatok, a civil szervezetek, az egyházak, a gazdasági élet szereplői, a közösségek és a magánszemélyek aktív közreműködése.

A három fő célterületnek azokat alkotó alrendszerek tevékenységének összehangoltan egymásra épülve, egymást kiegészítve kell működtetni.

(Forrás: Társadalmi Bűnmegelőzés Nemzeti Stratégiája)

8. Prioritások és beavatkozási területek:

A prioritásokat és beavatkozási területeket a helyi jelenségek és sajátosságok alapján határozzuk meg, figyelembe véve az Országgyűlés határozatát.

8.1. A gyermek és fiatalkori bűnözés megelőzése és csökkentése

A fiatalok nemcsak elkövetői, de áldozatai, elszenvedői is a bűnözésnek. A gyermek és fiatalkorúak bűnelkövetővé és áldozattá válásának megelőzésében jelentős szerepe van a családnak, a gyermek és ifjúságvédelemnek az oktató, és nevelő intézményeknek, az egyházaknak, önkormányzatoknak, és a rendőrségnek.

A gyermekkori, fiatalkori bűnözés nem jellemző a térségben. Előfordult az elmúlt években, hogy felnőttek használtak fel gyermeket a bűncselekmény elkövetéséhez.

Besurranásos lopásnál, a nyári időszakban a strandlopásnál fordul elő, hogy ezen korosztály az elkövető.

A nyári időszakban nagyobb a veszély a szórakozóhelyeken történő szabadidő eltöltése során a kábítószeres kipróbálására. A szülők ekkor dolgoznak, és kevésbé tudnak figyelni gyermekeikre. Sokszor keresnek olyan szórakozási lehetőségeket, szórakozóhelyet, amely nem is a saját településükön van. A tanítási időben, az iskolában egy-egy heccnek induló cselekmény is torkollhat bűncselekménybe. Pl.: mobil telefon eltulajdonítása.

Feladatok a fiatalkori bűnözés megelőzésére, csökkentésére:

- A kedvezőtlen adottságú településeken az iskolából kimaradt fiatalok foglalkoztatásának, vagy tanfolyami beiskolázásának lehetőségének megteremtése.
- Az adott településeken feltérképezni, hogy hányan nem fejezték be a 8 osztályt, s számukra lehetőséget biztosítani a tanulásra a térség valamennyi iskolájában.
- Megerősíteni az óvodai, iskolai gyermek és ifjúságvédelmi felelős hálózatot.
- Azonos együttműködés az iskolai gyermekvédelmi szakemberek és gyermekjóléti szolgálatok, valamint az önkormányzati gyámügyi feladatokat ellátó szakemberek, a rendőrség között.
- Megteremteni számukra a rendszeres továbbképzéseket, tájékoztatásokat, esetmegbeszélő teamek létrehozását.
- Minden iskolában legyen kiképzett drogügyi koordinátor, akik koordinálják az iskolai kábítószer megelőzési programokat.
- A szülők számára szakember bevonásával szervezzenek a kábítószer fogyasztással kapcsolatos előadásokat.
- A szabadidő eltöltése, közösségteremtő iskolai klubok működtetése.

- A Művelődési Házak olyan programokat állítsanak össze, amely segíti a fiatalok strukturált szabadidős tevékenységét.
- Az iskolai tornatermek, tornacsarnokok, sportpályák a szabadidős sportolással is biztosítsanak lehetőséget.
- A pedagógusok számára olyan továbbképzések szervezése, amelyek segítik a konfliktus kezelési technikák elsajátítását, ezáltal hatékonyan tudják alkalmazni az iskolai nevelési-oktatási programokban.
- A környezeti és természeti értékek megbecsülésének fokozása az oktatási intézmények nevelési programjában. Érezzék és tegyenek azért a gyerekek, hogy a Balaton érték, nemzeti kincsünk, amelyet védeni és óvni kell. A kirándulások, erdei iskolák szervezésével más tájak védelmével, természeti szépségével is megismerkedhetnek.
- Alakuljon ki olyan jelzőrendszer, amely különös tekintettel kezeli a deviáns tényezők között élő gyermekekre, fiatalokra való odafigyelést és a korai beavatkozási lehetőségeket.
- A fiatalkori elkövetők esetében a pártfogó felügyeletet szolgálattal együtt kerüljön kioldozásra az újra beilleszkedési lehetőség.
- Bűnmegelőzési osztályfőnöki órák megtartásával növelhető a fiatalok jogkövető magatartása.

8.2. A térség biztonságának fokozása

A térségben lévő bűncselekmények mások a Balaton parton és a belső településeken. A kis településeken a pincefeltörések, a megélhetési bűnözés, míg a vízparti településeken a nyári szezonnal járó bűncselekmények a gyakoriak. Fontos, hogy a térségben lakók és a nyaralók szubjektív biztonságérzete is növekedjen a stratégiánk feladatainak megvalósításával.

Feladatok:

- A polgárőrség és a rendőrség szoros együttműködése:
  - Járőrözés koordinálása (gyalog, gépkocsival).
  - Különös figyelmet fordítani a közterületi garázda jellegű cselekményekre (elsősorban a nyári időszakban).

- A polgárőrség tulajdonában lévő kamerarendszer felújítása, korszerűsítése, bővítése.
- Megteremteni a lehetőséget, hogy a nyári időszakban működjön a Dél-Baltoni Szezonális Bűnmegelőzési Központ Balatonföldvári Irodája, amely koordinálja a teljes programot. A diákok bűnmegelőzési szakmai feladatait, a megelőzéshez szükséges eszközök rendeltetésszerű használatát. (magaslesek, értékmegőrzők)
  - Helyi támogatás:
    - Önerő biztosítása
    - Iroda helység
    - Szállás lehetőség
- Kapcsolattartás azon megyei szervekkel, akik biztosítják a helyi programok megvalósítását.
- Figyelemfelkeltő szórólapok készítése, eljuttatása a vagyonvédelemmel, vízi balesetekkel a viharjelzéssel, garázdasággal kapcsolatos témakörökben.
- A nyári idényben magyar-német nyelvű szóróanyagok készítése. A villatulajdonosok számára a vagyonvédelmi eszközökkel kapcsolatos tájékoztatást készíteni és eljuttatni.
- A strandok üzemeltetői számára a helyi önkormányzatok írják elő a hangosbemondók üzemeltetését, amely fontos lenne vízi rendészeti, bűnmegelőzési szempontból is. Figyelmeztető bűnmegelőzési tájékoztatók, viharjelzési ismeretek beolvasását, bejátszását tenné lehetővé.
- A közlekedés biztonságát segíti elő a kőröshegyi kamerarendszer. Több településen pályázat útján és helyi önerővel teremthető meg a hasonló kamerarendszer, vagy sebességjelző készülék felszerelése (Balatonföldvár, Balatonszárszó, Balatonszemes.)
- A helyi írott és képi médiák vegyenek részt a biztonsággal kapcsolatos információk terjesztésében, a szakemberek bemutatásában.
- A helyi gazdasági élet szereplői, a civil szféra bevonásával ösztönözzék a lakosságot a biztonságra alkalmas lehetőségek és eszközök megismerésére és használatára (biztosítás, mechanikus védelmi eszközök).

8.3. Családon belüli erőszak

A családon belüli erőszakról sem országos, sem helyi szinten nem rendelkezünk megfelelő adatokkal, reális ismeretekkel. Nagy a látencia. A gyengébbek bántalmazása- gyermekek, nők, öregek- sok családban „ elfogadott norma ”. A gyermekbántalmazás, a verés nevelési eszköz. A legsúlyosabb esetek kerülnek napvilágra. Sok esetben a védőnő, a pedagógus veszi észre a gyereken a pszichikai vagy a testi erőszak nyomait. Az apa, vagy az mindkét szülő alkoholista életmódja is veszélyezteti a gyermeket.

Feladatok:

- Együttműködés a gyermekvédelmi szakemberek között (iskolai, óvodai, és ifjúságvédelmi felelős, gyermekjóléti szolgálat, önkormányzati, gyámügyi előadó).
- A jelzőrendszer működésébe kerüljön bevonásra a védőnő is, aki már a gyermek születése előtt ismeri a családot, a veszélyeztető tényezőket.
- A szakemberek számára szakismeret biztosítása. Szakmai továbbképzéseken való részvétel, tréning lehetősége. Bántalmazás jeleinek felismerése, a segítői hálózat működtetése, szakemberek megkeresése.
- Média bekapcsolása a családon belüli erőszak elleni programba.
- Olyan szervezetek és szakemberek elérhetőségének megismertetése, ahova segítségért fordulhatnak (iskolában, médiában, orvosi rendelőben jelenjen meg a címlista).
- A problémás családok feltérképezése, megkeresése, ahol szükséges a különböző intézkedések megtétele. A jelző rendszeren belüli információ -áramlás naprakész működésével.

8.4. Az áldozattá válás megelőzése, áldozat segítése:

A hivatalos statisztikai adatok szerint Magyarországon évente átlagosan 300 ezer személy válik áldozattá. A tényleges viktimizáció előfordulása ennél magasabb. Veszélyeztetettek a kiskorúak és az idősek.

A Balaton part a nyári idényben magas viktimizációjú terület. Ez alól kistérségünk sem kivétel. 2001 -ben az országban elsőként létrehozott Bűnmegelőzési Áldozatvédelmi Centrum segítette az áldozattá vált turistákat. Az áldozat lelki, fizikai vagy éppen anyagi kárt szenved el. Azóta is minden évben kiemelten kezeljük a Központ működését. Az áldozattá vált turisták-

nak segít ügyei lebonyolításában, az irodában dolgozó tolmács. A bejelentésre a rendőrőrsön panaszfelvevő áll rendelkezésre, akinek a munkáját szintén tolmács segíti. Kárának megtérítéséhez anyagi forrás nem áll rendelkezésre, így Siófokra irányítjuk a Fehér Gyűrű Közhasznú Egyesület Áldozatvédelmi Irodájába.

A kistérségben élő lakosok számára tájékoztatást adunk a Kaposváron működő megyei civil áldozatvédelmi iroda elérhetőségéről, díjtalan szolgáltatásairól. 2006. januárjától az Áldozatvédelmi Törvény hatályba lépésétől az Igazságügy Minisztérium megyei irodájában működik államilag támogatott áldozatvédelmi szolgálat.

Feladatok:

- Tájékoztatni a lakosságot a helyi médiák útján a bűncselekmények, szabálysértések körülményeiről, az önvédelmi lehetőségekről.
- Tájékoztatást adni az áldozatsegítő szolgálatról.
- Szórólapok készítésével, terjesztésével tájékoztatni a nyaralókat, hogyan kerülhetik el az áldozattá válást.
- Nyugdíjasok számára az öregek napközi otthonában tájékoztatást adni, hogyan kerülhetik el az áldozattá válást.
- Az otthon lévő idősek egymás figyelésének, segítségének propagálása – Szomszédok Egymásért Mozgalom (SZEM) elterjesztése.
- A falugondnokok bekapcsolódása:
  - Ismeretnyújtás
  - Feladatok meghatározása.
- Nevelési - oktatási intézményekben előadások, osztályfőnöki órák megtartásával ismeretet adni gyermekek számára, hogy ne legyenek saját korosztályuk, vagy a felnőttek áldozatai (zsarolás, fizikai, szexuális, anyagi kiszolgáltatottság).
- Ismeretterjesztéssel figyelmeztetni, hogy az alkohol és a kábítószer hatása alatt állók áldozattá válása nagyobb kockázati tényező.
- A polgárőrség folyamatos működésével, működtetésével segíti az áldozattá válás elkerülését (járőrözés, ingatlanok, járművek figyelése).

8.5. A bűnisméltés megelőzése

A bűnismétlés megelőzésében a büntető igazságszolgáltatás mellett, a bűncselekménnyel érintett közösség intenzívebb együttműködése mellett fontos az elkövetők felelősségérzetének felkeltése és integrációjuk elősegítése.

Feladatok:

- A pártfogói felügyelettel való kapcsolattartás segíti elő az integrációt.
- A településeken 3 - 4 fő van, aki többszörösen visszaeső. A megélhetési lehetőségek biztosításával, munkahelyhez juttatással csökkenhet a visszaesés. A bűnismétlést elősegíti a szegénység, a megélhetési gondok.
- A lakosság, a nyaralók tájékoztatása olyan megelőző intézkedések megtétele, amely csökkenti a speciális bűncselekmények sorozatos elkövetését (gépjárművek feltörése értéktárgyak miatt, besurranásos lopás, strandi lopások).

9. A bűnmegelőzési feladatok végrehajtása, finanszírozása

A Balatonföldvári Többcélú Kistérségi Társulás bűnmegelőzési feladatainak megvalósítása az önkormányzati, a rendőri, a civil és vállalkozói szférán, de valamennyi állampolgár tevékenységén, elkötelezettségén múlik. Minden szervezetnek meg kell találni és kidolgozni saját tevékenységi forrását, eszközeit, lehetőségeit.

A hatékony bűnmegelőzési feladat csak együttműködéssel, koordinációval valósítható meg. Helyzeténél fogva a kistérségi társulás tudja ezt megvalósítani. Olyan szervezeti formát kell kialakítani, ahol képesek együttműködni, figyelemmel kísérni és értékelni a célokat, feladatokat. Ezt egy térségi Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Bizottság tudja összefogni, segíteni a szakirányú tevékenységet. Az átfogó, térségi bűnmegelőzési stratégiától rövid távú cselekvési programot tud készíteni. Az időszakos, 2 évenkénti átfogó elemzés és adatok alapján tudja meghatározni az elkövetkezendő feladatokat. A kistérségi társulás ezen adatok alapján felülvizsgálja a stratégiát, a szükséges módosításokat és kiegészítéseket is megteszi.

A kistérségi társulás költségvetésében ezen feladatok koordinálásának, finanszírozásának meg kell jelenni. A feladatok megvalósításához a pályázati lehetőségeket is meg kell keresni.

Záradék: Jóváhagyva 2006.07.06. napján a Balatonföldvári Többcélú Kistérségi Társulás 22/2006. (VII.06.) BKT. sz. határozatával.

Balatonföldvár, 2006. július hó 06.

Marczali Tamás
munkaszervezet vezető